

[Niels Helveg Petersen.]

Det radikale venstre agiterer ikke for nogen dansk udmeldelse af NATO. Vi ser ikke, at ét eneste europæisk problem ville komme nærmere en løsning ved en dansk udmeldelse i øjeblikket. På den anden side er det ganske åbenbart, at virkelige skridt henimod en løsning på europæiske problemer er vanskelige med en uforandret alliancestruktur, og at det nuværende pagt-system kan få svært ved at overleve en ønskelig normalisering af forbindelserne mellem Øst- og Vesteuropa på det politiske, økonomiske og kulturelle område. Derfor må man efter vor opfattelse se nuanceret på vort alliance spørgsmål.

Den nuværende sikkerhedsstruktur i Europa er hverken særlig ideel eller særlig holdbar, især fordi man må frygte, at der inden for de militære alliancer er så megen stivhed, at tilpasningen til ændrede vilkår bliver vanskelig. Det er en opgave for dansk sikkerhedspolitik i de kommende år at modvirke denne træghed, denne stivhed i tilpasningen. Vi må være parat til at foretage kritiske analyser, og det radikale venstre ville hilse det med glæde, hvis der ud af Seidenfadenudvalgets arbejde kom et oplæg, der kunne blive startskuddet til en debat om den fremtidige sikkerhedspolitik.

I forbindelse med disse bemærkninger skal jeg gøre nogle betragtninger gældende om forsvarspolitikken. Vi har i den samling fået en ny slags forsvarsforlig, et forlig, som socialdemokratiet ganske vist ikke stemte for, men som der i realiteten var enighed om. Der var enighed om nedsættelsen af tjenestetiden til 12 måneder. Der var enighed om at nedlægge de 3 værnskommandoer og erstatte dem med en forsvarskommando. Der var enighed om, at det var nødvendigt at gennemføre en række undersøgelser. Hvor lidt der i virkeligheden skilte fremgår måske bedst af, at socialdemokratiet ikke ønskede foretaget analyser, men kun vurderinger, og ikke ønskede nyt materiale inddraget, men kun eksisterende materiale. Efter min mening er dette en af de mest besynderlige betingelser at stille til en undersøgelse. Det er meningsløst at udelukke, at der kan fremkomme brugbart materiale ved nye samlede undersøgelser.

Men når det formelle forlig ikke kunne skabes, var det altså ikke, fordi uenigheden

var så stor, men fordi socialdemokratiet ganske åbenbart ønsker noget at rumle med, og jeg vil da ønske socialdemokratiet til lykke med den nye fine rumlepotte; den har nok en lidt mærkelig lyd, men føles næppe særlig farlig for nogen.

Vi er i det radikale venstre tilfreds med tjenestetidsnedsættelsen og tilfreds med, at der nu nedsættes en forsvarskommission. Der kan herved ske en samkøring af arbejdet i Seidenfadenudvalget og forsvarskommissionen, og det er principielt rigtigt, at disse 2 problemsæt ses i nøje sammenhæng.

Der er i det forløbne folketingsår indtruffet 2 begivenheder, der kaster ny farve over markedsdebatten. Den ene er forhandlingerne om et nordisk økonomisk samarbejde, og den anden er de mulige følger for den europæiske markedssituation af præsident de Gaulles afgang. Jeg tror, man skal være forsigtig med at drage for vidtgående og for hurtige slutninger af denne sidstnævnte begivenhed. For det første var præsident de Gaulles sandsynlige efterfølger i mange år de Gaulles højre hånd, og han vil nok ikke i realiteten bevæge sig langt bort fra den hidtidige markedspolitiske linje, i hvert fald ikke foreløbig. For det andet skal det jo først nu i den kommende tid vise sig for alvor, om det blot var personen de Gaulle, der forhindrede en udvidelse, eller om hans afvisning — hans uhøflige afvisning — blot var et dække over, at der ikke var særlig stor interesse i mange andre kredse og i andre lande; og det sidste kan ikke ganske udelukkes.

Derfor er der efter den radikale opfattelse ikke sket nogen ændring i den europæiske situation, der kan begrunde nogen anden holdning til det nordiske økonomiske samarbejde. Vi opretholder vor ansøgning til de seks som hidtil — i den henseende er vor markedspolitik uændret — men må samtidig søge af alle kræfter at skabe et stærkt udvidet nordisk økonomisk samarbejde. Det nordiske samarbejde er vor mulighed for ved egne kræfter og egne beslutninger at tage initiativer og ikke blot vente på, at noget måske vil vise sig.

Selv om noget virkelig ville vise sig i form af en ændret indstilling i fællesmarkedet, er der dog visse økonomiske kendsgerninger, der ikke uden videre lader sig skubbe til side. Det er en kendsgerning, at det aldrig for